

Upprättad: 2026-01-08

Dnr: B 2024-000768

PM Buller

Detaljplan för del av Finja-Smedstorp 1:13

Innehållsförteckning

Inledning.....1

 Vad är buller?1

 Lagstiftning2

Planområde3

 Trafik.....4

 Buller5

 Bullerberäkning7

 Indata7

Verksamhetsområde8

Reslutat8

Inledning

Buller är en viktig faktor att ta hänsyn till i samhällsplaneringen och enligt plan- och bygglagen ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet, bland annat med hänsyn till människors hälsa, vilket inkluderar möjligheterna att motverka bullerstörningar. Genom att planera och utforma ny bebyggelse med hänsyn till bullersituationen kan man skapa goda boendemiljöer även i bullerutsatta områden.

Vad är buller?

Buller, oönskat ljud, är den miljöstörning som berör flest människor i Sverige. Vanliga källor till buller är väg-, spår- och flygtrafik, fläktbuller i fastigheter, ljud från grannar, industrier och byggnadsarbeten, medan diskotek och konserter ger upphov till höga ljudnivåer.

Uppskattningar visar att nästan 20 procent av Sveriges befolkning, cirka 2 miljoner människor, är utsatta för trafikbuller där den dygnsekvivalenta ljudnivån utomhus vid fasad överstiger 55 dBA. Vägtrafik är den klart dominerande källan följt av spårtrafik och flygtrafik.

Buller påverkar vår hälsa och vår möjlighet till en god livskvalitet. Det påverkar människor olika beroende på vilken typ av buller det är, vilken styrka det har, vilka frekvenser det innehåller, och hur det varierar över tiden. Det har även betydelse i vilken situation vi utsätts för det.

Förutom att vi blir störda av buller kan det påverka vår prestation, inlärning och sömn negativt. Under senare år har flera studier pekat på att långvarig exponering för flyg- och vägtrafikbuller kan öka risken för hjärt- och kärlsjukdomar (Folkhälsomyndigheten, 2025).

För beskrivning av ljud används ofta ljudnivå i decibel med beteckningen dBA. Indexet "A" anger att ljudets frekvenser har viktats på ett sätt som motsvarar det mänskliga örats känslighet för ljud.

I Sverige används normalt två störningsmått för trafikbuller, ekvivalent ljudnivå (Leq) respektive maximal ljudnivå (Lmax). Med ekvivalent ljudnivå avses en form av medelljudnivå under en given tidsperiod. För trafikbuller är tidsperioden i de flesta fall ett dygn och kan då benämnas som dygnsekvivalent ljudnivå. Den maximala ljudnivån kan förenklat beskrivas som den högsta förekommande ljudnivån under exempelvis en lastbils- eller godstågspassage.

Riktvärden för högsta ljudnivå utomhus vid fasad avser frifältsvärde. Med frifältsvärde avses beräknad/uppmätt nivå utan inverkan av ljudreflexer i den egna bakomvarande fasaden, men inklusive reflexer från övrig bebyggelse, skärmar och liknande.

Lagstiftning

Den 1 juni 2015 trädde förordningen (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader i kraft. Trafikbullerförordningen är meddelad med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken men kopplar till plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Bestämmelserna i förordningen ska tillämpas vid bedömningen av om kravet på förebyggande av olägenhet för människors hälsa i 2 kap. 6 a § PBL är uppfyllt

- 1. vid planläggning,
- 2. i ärenden om bygglov, och
- 3. i ärenden om förhandsbesked.

Riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas vid nybyggnation av bostäder

	Ekvivalent ljudnivå (dBA)	Maximal ljudnivå (dBA)
Ljudnivå utomhus vid fasad (frifältsvärde ¹)	60 ²	-
Ljudnivå utomhus vid uteplats i anslutning till bostad	50	70 ³

Tabell 1: Riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas vid nybyggnation av bostäder

- 1) Med ”frifältsvärde” avses en ljudtrycksnivå som inte är påverkad av reflexer i egen fasad
- 2) För bostäder om högst 35 m2 är riktvärdet vid fasad 65 dBA.
- 3) Värdet får överskridas fem gånger per timme mellan kl. 06–22, dock aldrig med mer än 10 dBA.

Om värdet 60 dBA vid fasad ändå överskrids bör minst hälften av bostadsrummen i en bostad vara vända mot en sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå och 70 dBA maximal ljudnivå inte överskrids mellan kl. 22.00 och 06.00 vid fasaden.

Inomhusnivåer regleras i Boverkets byggregler.

Riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas för nya skolgårdar

Del av skolgård	Ekvivalent ljudnivå (dBA)
Minst 50 procent av skolgårdens yta ¹	50
Övriga vistelseytor inom skolgården	55

Tabell 2: Riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas för nya skolgårdar

- 1) De ytor där barnen befinner sig mest, exempelvis för lek eller vila.

Maximala ljudnivåer behöver normalt inte beaktas, annat än som en parameter i den samlade bedömningen. Om riktvärden för ekvivalenta ljudnivåer uppfylls, så innebär det även en begränsning av alltför höga och ofta förekommande maximalnivåer.

Inomhusnivåer regleras i Boverkets byggregler.

Planområde

Området är lokaliserat i de norra delarna av Tyringe på delar av fastigheten Finja-Smedstorp 1:13. Planområdet avgränsas i väster av befintliga bostadsfastigheter, i öster av ett vattendrag, i söder av en skyddszon från värmeverket och i norr av en befintlig stig.

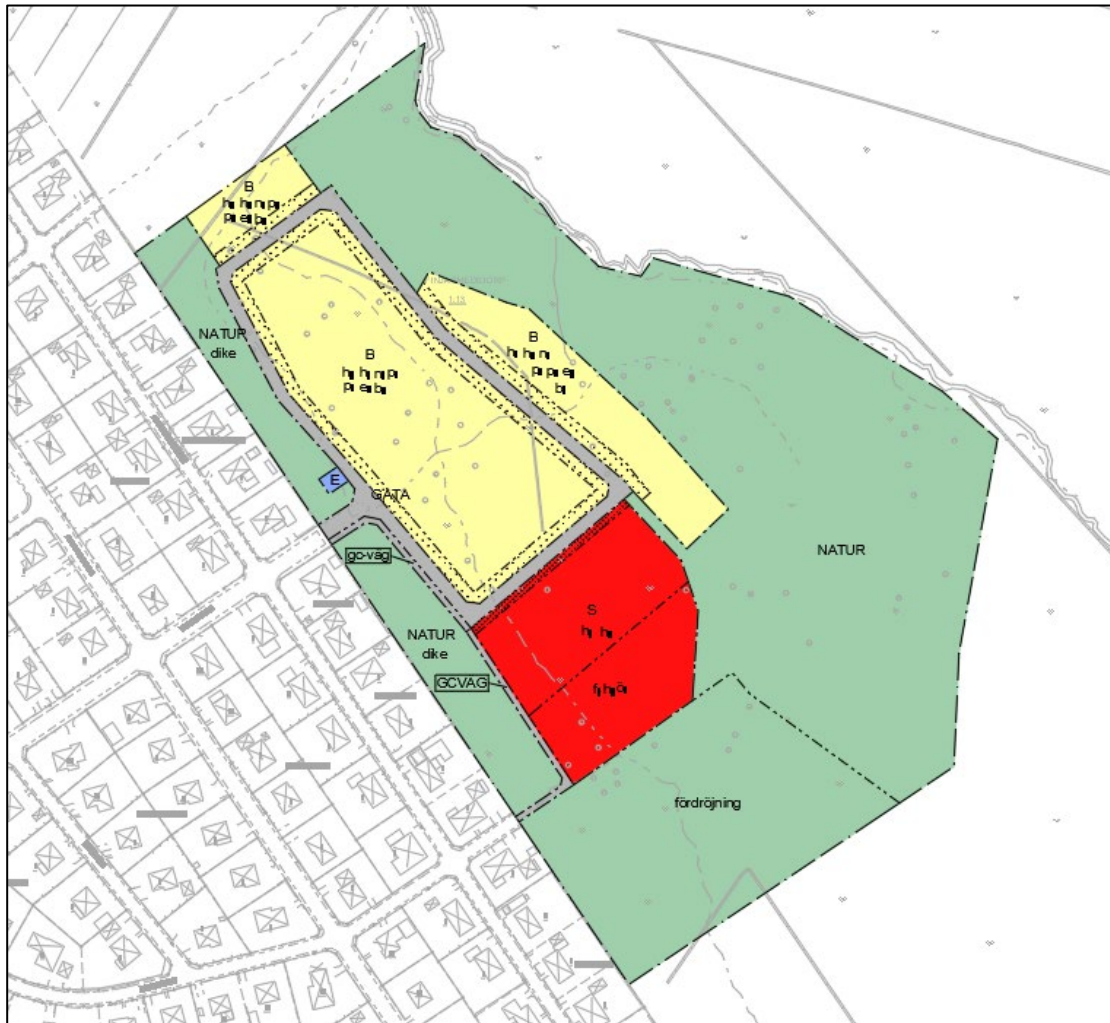
Fastigheten ägs av Hässleholms kommun.

Planområdet är sedan tidigare inte utbyggt och består idag av uppvuxen blandlövskog. Skogen består främst av relativt unga träd, men det finns även inslag av träd som är 100-120 år och äldre. Genom del av planområdet sträcker sig en stenmur. Direkt öster om planområdet finns en bäck.

Detaljplanen möjliggör för en ny förskola med 6 avdelningar samt cirka 20-30 nya bostäder. Mellan befintliga bostäder i väst och den nya föreslagna bebyggelsen säkerställs en buffertzon med natur för att värna djur- och växtliv samt säkerställa en passage för rekreation. Ett större naturområde föreslås i de södra delarna av planområdet för att säkerställa dagvattenhantering.

Följande användningar föreslås i detaljplanen:

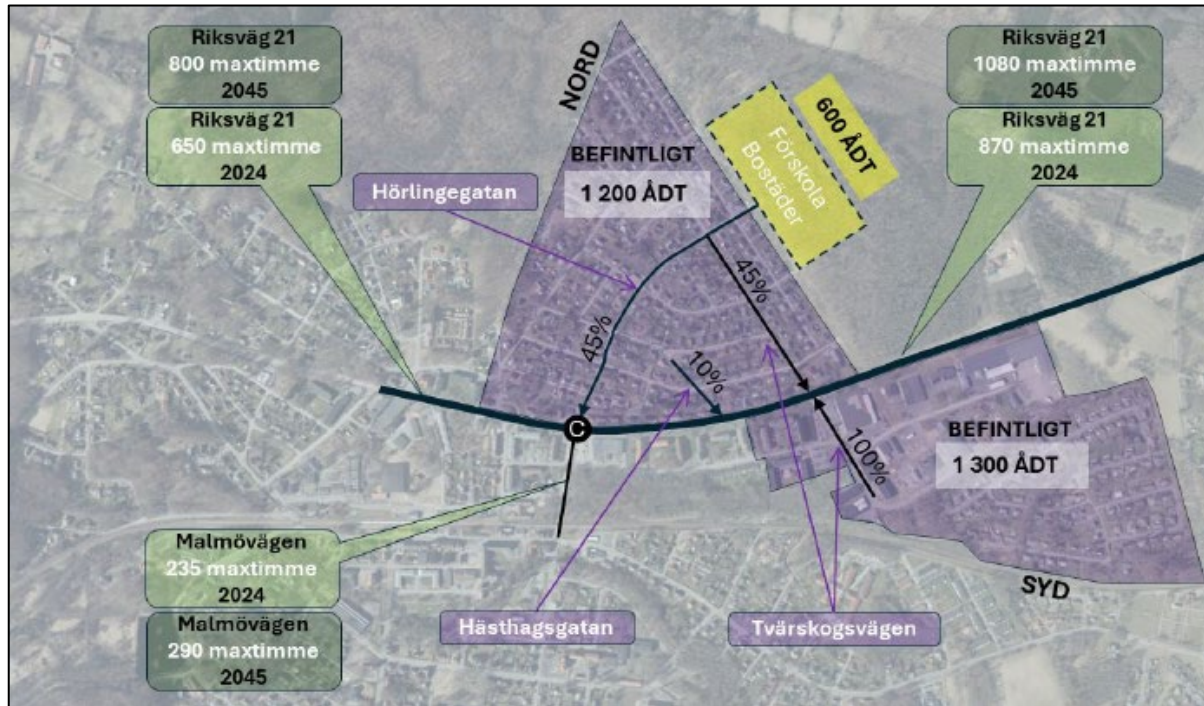
- Skola
- Bostäder
- Transformatorstation
- Gata
- Gång- och cykelväg
- Natur

Figur 1: Utdrag från plankartan (granskningsförslag).

In- och utfart till området kommer ske genom en förlängning av Hörlingegatan som sträcker sig från riksväg 21. Det är även möjligt att ta sig till området genom att köra från riksväg 21 via Tvärskogsvägen.

Trafikalstringen från dagens bostadsområde samt den förväntade trafiken från exploateringsområdet har beräknats med hjälp av Trafikverkets alstringsverktyg. Verktöget beräknar antalet dagliga resor utifrån specificerade värden från både befintlig och planerad markanvändning. Genom att beakta fastigheternas placering i förhållande till närheten av kollektivtrafik samt förutsättningar för gång- och cykeltrafik beräknar verktöget en fördelning mellan olika färdmedel. Alstringen visar att det generas 1200 bilresor från befintlig villabebyggelse norr om väg 21. Den planerade exploateringen genererar ytterligare 600 resor. Alstringen räknas sedan upp baserat på trafikuppräkningsstal för Skåne enligt EVA (Trafikverket, 2024). Detta ger en total trafik i området på 2412 resor som beräknas fördelas 45% via Hörlingegatan, 45% via Tvärskogsvägen och 10% via Hästhagsgatan.

Figur 2: Alstrade trafikflöden

► Buller

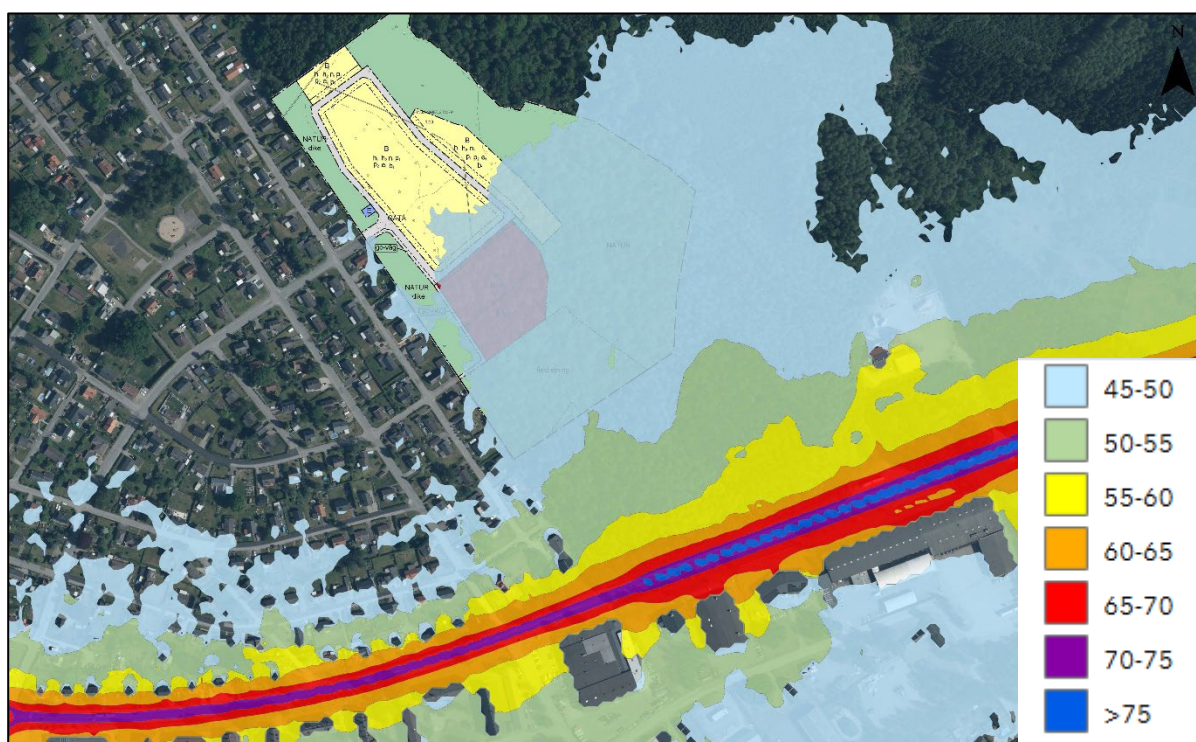
2019 genomförde Tyréns en bullerkartläggning av väg- och spårtrafiken inom Hässleholms kommun. Resultatet av bullerkartläggningen finns lättillgängligt som lager för väg, spår och för väg och spår sammanlagt med en uppdelning på ekvivalenta och maximala bullervärden. Bullerutbredningskartorna redovisas i intervaller om 5 dB. Redovisade nivåer på bullerutbredningskartorna är inklusive fasadreflex, vilket medför att redovisad nivå kan vara upp till 3 dBA högre än frifältsvärdet. Hela planområdet ligger utanför det område med beräknat maximalt buller på mer än 65 dBA. Den närmsta delen av skolgården ligger cirka 280 meter från väg 21. På detta avstånd uppgår det ekvivalenta bullret till mellan 45-50 dBA, vilket uppfyller gällande riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas för nya skolgårdar. Även en del av den södra kvartersmarken för bostäder ligger inom detta område och uppfyller således även riktvärden för trafikbuller som inte bör överskridas vid nybyggnation av bostäder.

Upprättad: 2026-01-08

Dnr: B 2024-000768

Figur 3: Utdrag från kommunens översiktliga bullerkartering, maximalt buller.

Figur 4: Utdrag från kommunens översiktliga bullerkartering, ekvivalent buller.

 Bullerberäkning

För att kontrollera bullernivåerna enligt den översiktliga bullerkartläggningen eller i områden som inte täcks har planavdelningen tillgång till programmet N2kR-TC. Det är ett program med typfall för buller från vägtrafik som beräknats med Nord2000. I programmet kan man avläsa ljudnivå i en utvald punkt upp till 500 m från vägen och upp till 30 m ovanför marken. Samtliga fall avser 2D-situationer. N2kR-TC togs fram under forskningsprojektet Nord2000 Road.

I detta fall görs beräkningar för befintlig bebyggelse utmed Hörlingegatan och Tvärskogsvägen.

Indata

Detaljplanen som reglerar bebyggelsen längst med Hörlingegatan anger att bebyggelse ska placeras 6 meter från fastighetsgräns. Hörlingegatan är 12 meter bred vilket innebär att en beräkningspunkt har valts 12 meter från vägmitt på 2 meters höjd.

För Tvärskogsvägen regleras bebyggelsen drygt 8 meter från fastighetsgräns och gatan är cirka 10 meter bred vilket ger en beräkningspunkt 13 meter från vägmitt på 2 meters höjd.

Trafikmängden är idag utifrån trafikallsträngen 1200 fordon. Med utbyggnad av området samt uppräknig till 2045 blir det 1800 fordon som fördelas 45% via Hörlingegatan, 45% via Tvärskogsvägen. Detta ger idag 540 respektive 810 fordon per dygn varav 5% uppskattas som tunga.

Den skyltade hastigheten är 50 km/h. I trafikutredningen som här ligger till grund för planförslaget föreslås en hastighetssänkning till 30 km/h i området.

Maximal ljudnivå beräknas både på framsida vid fasad mot vägen och på baksidan vilket gör att avståndet ökar och huset agerar bullerskydd.

Hörlingegatan	Nuläge	Prognos 2045	Prognos 2045
	50 km/h	50 km/h	30 km/h
Lätta fordon	513	770	770
Tunga fordon	27	40	40
Avstånd	12	12	12
Ekvivalent ljudnivå (dBA)	53,9	54,5	51,6
Maximal ljudnivå (dBA)	82,5	82,5	79,0
Maximal ljudnivå (dBA) skyddad uteplats	61,0	61,0	58,5

Tvärskogsvägen	Nuläge	Prognos 2045	Prognos 2045
	50 km/h	50 km/h	30 km/h
Lätta fordon	513	770	770
Tunga fordon	27	40	40
Avstånd	13	13	13
Ekvivalent ljudnivå (dBA)	51,9	53,6	50,6
Maximal ljudnivå (dBA)	80,9	80,9	77,4
Maximal ljudnivå (dBA) skyddad uteplats	61,0	61,0	58,5

Verksamhetsområde

Cirka 450 meter sydöst om planerad skolgård och bostadsbebyggelse finns en detaljplan för verksamheter. Idag är endast ett värmeverk utbyggt inom området och därmed kvarstår cirka 96 000 kvadratmeter byggbar mark. Om denna exploateras till 50% ger det en byggnadsarea på 48 000 kvadratmeter vilket likställs med bruttoarea då det rör sig om verksamheter. Området beräknas då genererar 1273 ÅDT. Andelen tung trafik uppskattas till 50 procent och skyltad hastighet till 50 km/h. Med dessa indata kan planområdet komma att påverkas av trafikbuller från verksamhetsområdet med en ekvivalent nivå på 34,9 dBA och en maximalnivå på 41 dBA. Om detta adderas till de högsta beräknade nivåerna för trafiken i bostadsområdet vid Hörtingegatan och Tvärskogsvägen hamnar man ändå väl under riktvärden för både ekvivalent och maximalt buller.

Verksamhetsområde	Fullt utbyggt 50 km/h
Lätta fordon	636
Tunga fordon	636
Avstånd	450
Ekvivalent ljudnivå (dBA)	34,9
Maximal ljudnivå (dBA)	41
Summerad ekvivalent nivå (dBA)	$34,9 \text{ dBA} + 56,1 \text{ dBA} = 56,13 \text{ dBA}$
Summerad maximal nivå (dBA)	$41 \text{ dBA} + 61 \text{ dBA} = 61,04 \text{ dBA}$

Frågor om verksamhetsbuller hanteras antingen av länsstyrelsen genom tillstånd och villkor eller av miljöavdelningen genom anmälan och föreläggande om försiktighetsmått beroende på omfattningen av verksamheten.

Reslutat

Befintliga och framtida förhållanden på Tvärskogsvägen och Hörtingegatan är snarlika vad gäller trafikmängd, hastighet och avstånd till bullerkällan. Riktvärden för ekvivalent buller hålls idag och vid en full utbyggnad enligt detaljplanen. En tumregel är att en fördubbling av trafiken ökar bullret med 3 dBA vilket ligger i linje med beräkningarna. Bullereffekterna av trafikökningen kan dock elimineras och situationen till och med förbättras om hastigheten sänks till 30 km/h. Riktvärden för maximalt buller vid uteplats kan inte uppfyllas mot gatan idag, men en utbyggnad enligt detaljplanen försämrar heller inte de maximala bullernivåerna. En sänkning av hastigheten skulle förbättra situationen något men uppfyller ändå inte riktvärdena. Beräkningar av en bullerskyddad uteplats på baksidan av husen på ett längre avstånd från källan och med bebyggelse som bullerskydd uppfyller idag och med en utbyggnad enligt detaljplanen gällande riktvärden, med eller utan en hastighetssänkning.

Trafikbuller från intilliggande verksamhetsområde har beräknats utifrån ett fullt utbyggt område med en exploateringsgrad om 50%. Avståndet på cirka 450 meter gör att bullernivåerna hamnar på låga nivåer. Frågor om verksamhetsbuller hanteras antingen av

Upprättad: 2026-01-08

Dnr: B 2024-000768

länsstyrelsen genom tillstånd och villkor eller av miljöavdelningen genom anmälan och föreläggande om försiktighetsmått beroende på omfattningen av verksamheten.

Upprättad: 2026-01-08

Dnr: B 2024-000768

**Hässelholms
kommun**

Hässelholms kommun • Stadshuset • 281 80 Hässelholm • Tel 0451-26 70 00 • hasselholm.se